

Olga Dąbrowska-Cendrowska

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Instytut Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
e-mail: cendrowska@ujk.edu.pl

 <https://orcid.org/0000-0002-7527-3789>

Aleksandra Lubczyńska

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Instytut Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
e-mail: aleksandra.lubczynska@ujk.edu.pl

 <https://orcid.org/0000-0001-8834-6142>

[Sprawozdanie z IX edycji Ogólnopolskiej Konferencji „Polski system medialny w procesie zmian” zorganizowanej przez Instytut Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz Sekcję Komunikowanie Masowe Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej (Kielce, 4 grudnia 2025 r.)

DOI: <https://doi.org/10.18778/0860-7435.40.14>

Instytut Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach po raz dziewiąty zorganizował ogólnopolską konferencję naukową pt. „Polski system medialny w procesie zmian”, dookreślając rozważania do następujących obszarów: polski system medialny, systemy

medialne na świecie, media tradycyjne w XXI wieku, nowe media i nowe technologie, media regionalne i lokalne, media niszowe i hobbystyczne, funkcje współczesnych mediów, język mediów, prawne regulacje mediów, komunikowanie mediów i komunikowanie (się) w mediach. Wydarzenie to na stałe wpięło się w kalendarz najważniejszych inicjatyw naukowych, poświęconych badaniom nad różnymi komponentami polskiego systemu medialnego. Po raz drugi współorganizatorem konferencji była Sekcja Komunikowania Masowego Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, co dodatkowo podkreśliło rangę i interdyscyplinarny charakter przedsięwzięcia.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała JM Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, prof. dr hab. Beata Wojciechowska. Po przywitaniu wszystkich prelegentów i uczestników konferencji zwróciła uwagę na szczególne znaczenie badań medioznawczych, zwłaszcza w kontekście dynamicznych przemian zachodzących we współczesnym świecie. Podkreśliła rolę analiz dotyczących relacji między mediami a państwem, a także wpływu rewolucji technologicznej na procesy komunikowania społecznego i funkcjonowanie systemów medialnych.

Następnie głos zabrał Dziekan Wydziału Humanistycznego, dr hab. prof. UJK Jerzy Gapys, który zaznaczył, że konferencja, dzięki ważnej problematyce, zgromadziła liczne grono badaczy reprezentujących dziewiętnaście ośrodków naukowych, nie tylko z Polski, ale również z zagranicy, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu problematyką polskiego systemu medialnego w perspektywie międzynarodowej.

W sesji plenarnej wyniki swoich badań przedstawiło sześcioro naukowców. Pierwsza zabrała głos prof. dr hab. Bogusława Dobek-Ostrowska (Uniwersytet Śląski SWD), która skoncentrowała się na platformizacji, czyli na procesie głęboko transformującym klasyczne media masowe na wszystkich rynkach medialnych świata. Badaczka podkreśliła, że należy analizować, w jaki sposób takie platformy, jak: Google, YouTube, Facebook, Wikipedia, Allegro, Interia, Onet, Netflix, LinkedIn, wpływają na zawartość tradycyjnych mediów i na zachowania jej odbiorców. Telewizji Polskiej (TVP) w erze platform poświęcił swoje wystąpienie dr hab. prof. UW Michał Głowacki, który przybliżył rolę i znaczenie telewizji publicznej w dynamicznie zmieniającym się ekosystemie medialnym, zdominowanym przez platformy streamingowe i internetowe. Odnosząc się do wyników przeprowadzonych badań jakościowych wskazywał, jak tradycyjna telewizja publiczna, której model biznesowy jest w kryzysie, może konkurować z globalnymi gigantami streamingowymi, takimi jak: Netflix, HBO Max, Disney+. Przedmiotem wystąpienia dr hab. prof. UŚ Dagmary Głuszek-Szafraniec była analiza reformy regionalnych mediów publicznych Walencji, której dokonano w 2016 r., z następnymi zmianami w 2024 i 2025 r.

Badaczka podkreśliła, że wzorzec działania mediów publicznych uznawany jest za wyznacznik kultury politycznej w danym kraju. Bazując na analizie systemowej prześledziła rozwiązania wzmacniające pozycję mediów publicznych oraz czynniki, które mogą taką reformę unicestwić. Referat pt. *Etyka jako kluczowy determinant przewagi konkurencyjnej w dynamicznie ewoluującym sektorze mediów*, który przedstawił dr hab. prof. UPJPII Sławomir Soczyński, analizował znaczenie etycznych standardów jako strategicznego zasobu organizacji medialnych. Badacz omówił teoretyczne podstawy postrzegania etyki jako elementu wartości dodanej, a także mechanizmy, poprzez które etyczne praktyki wpływają na wzrost zaufania odbiorców, budowanie wiarygodności marki oraz długofalową stabilność konkurencyjną. Etyczność nie stanowi jedynie normatywnego wymogu, lecz może pełnić rolę realnego i mierzalnego czynnika przewagi konkurencyjnej w sektorze mediów. Prof. dr hab. Urszula Doliwa (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) poddała analizie kryzys lokalności w mediach w Polsce i na świecie, który (jej zdaniem) wynika z koncentracji własności, centralizacji produkcji treści i ekspansji lokalnych platform cyfrowych. Badaczka uwypukliła postulaty i inicjatywy legislacyjne na rzecz wsparcia niezależnych mediów lokalnych. W ostatnim wystąpieniu w sekcji plenarnej prof. dr hab. Tomasz Mielczarek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) zaprezentował wyniki badań dotyczące prezydenckiej kampanii wyborczej w 2025 r. na łamach „Gazety Wyborczej”. Przeprowadzona analiza zawartości dziennika dowiodła, że w Polsce granice pomiędzy systemem politycznym i systemem medialnym zostały rozmyte. Podważyło to tezę, że polski system medialny może być zaliczony do modelu spolaryzowanego pluralizmu. Niebezpiecznie zbliża się do modelu, w którym media tracą obiektywizm i prezentują rację tylko jednej orientacji społeczno-politycznej. Może to prowadzić do, ujawniającego się w państwach autorytarnych, jeśli nie monopolu, to dualizmu informacyjnego.

Dalsze obrady odbywały się w dziesięciu sekcjach tematycznych. Z uwagi na tak dużą liczbę sekcji, autorki sprawozdania zdecydowały, że nie będą odnosiły się do każdego wystąpienia, lecz do poszczególnych paneli tematycznych. Podczas pierwszej sesji referaty koncentrowały się głównie na relacjach pomiędzy polityką a mediami. W ramach dyskusji poruszono m.in. kwestie przejrzystości własności profili informacyjnych w mediach społecznościowych, odniesiono się do relacji serwisów informacyjnych z platformami cyfrowymi oraz do roli telewizyjnych i internetowych kanałów informacyjnych w kampaniach prezydenckich w latach 2020 i 2025. Kolejnymi podjętymi tematami były: próba definicji i kwalifikacji audycji wyborczych oraz zjawisko „kryptokampanii” – to ostatnie w odniesieniu do wyborów prezydenckich w 2025 r. Druga sesja poświęcona była mediom regionalnym i lokalnym, a także internetowym oraz fotograficznym formom narracji wizualnej. Wśród omawianych zagadnień

znalazły się m.in. regionalna fotonarracja na przykładzie magazynu regionalnego, metodologiczne wyzwania badań nad wizerunkiem wsi prezentowanym na Instagramie oraz znaczenie krótkich form wideo (tzw. rolek) w lokalnym dziennikarstwie na przykładzie redakcji Hajp Media. Referenci przedstawili ponadto wyniki swoich badań nad istotą i rolą kanałów fast jako elementu polskiego rynku medialnego oraz nad obecnością problematyki społecznej na łamach czasopisma „Zwierciadło” w ostatnich sześciu latach. Z zaprezentowanych badań wynika, że współcześnie mamy do czynienia z dynamicznymi przemianami mediów, w tym lokalnych, które skutecznie dostosowują swoje praktyki do estetyki i logiki nowych platform zwłaszcza w warunkach rosnącej dominacji przekazu wizualnego. Podczas obrad panelu trzeciego medioznawcy również skupili się na analizie funkcjonowania mediów lokalnych, podejmując tematy dotyczące prawa medialnego, także w kontekście lokalności, regionalnej prasy alternatywnej, regionalnej telewizji publicznej oraz roli mediów społecznościowych w wyborach samorządowych. Panel czwarty poświęcony był m.in. różnorodnym aspektom współczesnej komunikacji medialnej. Analizie poddano język mediów, poetykę newsów medycznych, sposoby prezentacji kultury i dziedzictwa kulturowego w mediach społecznościowych powiatów transgranicznych; debatowano także nad obecnością tematu wojny rosyjsko-ukraińskiej w magazynach opiniotwórczych oraz o statusie dziennikarza, w kontekście niezależności redakcyjnej i autonomii zawodowej.

W panelu angielskojęzycznym przedstawiono łącznie 5 referatów. Trzy z nich traktowały o dynamicznie rozwijającym się populizmie, platformizacji i wzrastającej roli mediów społecznościowych w wyborach parlamentarnych. Dwa pozostałe dotyczyły wpływu sztucznej inteligencji na pracę naukowca, dziennikarza i na naukę języków obcych.

Panel szósty w całości poświęcony był dyskursowi o tożsamości polskich kobiet w kontekście ich medialnego wizerunku. Analizie porównawczej poddano rozwój prasy kobiecej w Polsce i we Francji, skupiono się także na medialnym wizerunku kobiet-kandydatek w wyborach parlamentarnych w Polsce i w Wielkiej Brytanii oraz na działalności Społecznych Rad Kobiet w perspektywie komunikowania publicznego. Elementem wspólnym wszystkich dyskursów była rola kobiet w przestrzeni publicznej i politycznej. Podczas obrad sesji siódmej szczegółowej analizie poddano preferencje Pokolenia Z w tworzeniu, dystrybucji i recepcji filmów, rolę sztucznej inteligencji w zakresie projektowania graficznego i funkcjonowania radiofonii. Ponadto podjęto dyskusję nad formami kampanii społecznych z perspektywy polskiego systemu medialnego. Wystąpienia łączyła refleksja nad tym, jak nowe narzędzia cyfrowe i systemy algorytmiczne przeobrażają sposób tworzenia, dystrybucji i odbioru treści medialnych w Polsce. Ósma sesja koncentrowała się na zagadnieniach współczesnej

komunikacji medialnej. W referatach analizie poddano czasowość przekazów medialnych, problematykę cyfryzacji zasobów wiedzy (w tym publikacji leksykograficznych), konwergencję mediów, przemiany w zakresie gatunków dziennikarskich i praktyk dziennikarskich. Sesję dziewiątą zdominował dyskurs o nowych mediach. Analizowano ich relacje ze starymi mediami, rolę w kształtowaniu przestrzeni informacyjnej; odniesiono się ponadto do automatyzacji działań w polskim systemie medialnym i wydawniczym oraz dokonano analizy zawartości i odbioru głównego audycji informacyjnej TVP1 w kontekście emocji jako czynnika polaryzacji społecznej.

W panelu studenckim wzięły udział studentki II stopnia dziennikarstwa i komunikacji społecznej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Ich referaty poświęcone były analizie współczesnych zjawisk kultury medialnej i cyfrowej. Poruszono temat wykorzystania sztucznej inteligencji wśród studentów, twórczości fanowskiej (fanfiction) jako formy reinterpretacji dzieł oryginalnych oraz motywacji odbiorców różnych formatów telewizyjnych. Referaty obejmowały także popularność seriali paradokumentalnych i telenowel, skupiając się na powodach ich oglądania oraz roli, jaką pełnią w codziennych rytuałach widzów.

Można uznać, że IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Polski system medialny w procesie zmian* stała się wydarzeniem, którego uczestnicy podjęli szeroki dyskurs na temat kondycji współczesnego polskiego systemu medialnego oraz kierunku zmian, jakim podlegają: zarówno media (ich zawartość oraz twórcy tej zawartości), jak i ich odbiorcy.